

žacela leta 1959 in spada med največje v Evropi. Jajca za valjenje dobiva s Križa pri Mengšu in iz Neverk pri Pivki. V avtomatskem inkubatorju se vali 72.000 jaje hkrati. Vsak teden dobijo okrog 18.000 piščancev in jih nato vse skupaj vzrejajo v dolgih prostorih, razsvetljenih z infra-rdečo svetlobo, kjer je popolnoma izključen vpliv letnih časov. Prostor je nastlan z zmleto šoto, v njem so nameščene „umetne koklje“, grelci centralne kurjave. Piščanci pripadajo mesnati pasmi White Rock. Za vsakega je preračunano, da porabi 3 kg mešanice iz tovarne močnih krmil in dobi določeno količino antibiotikov in sredstev proti nalezljivim boleznim. S tem se razvije v t. im. brojlerja, ki ima 1,10 do 1,25 kg žive teže in gre v zakol v lastno klavnico. Prostor nato razkužijo in namestijo v njem spet nov zarod. V celotni stavbi redijo lahko hkrati 150.000 do 180.000 piščancev, ob našem obisku jih je bilo okrog 135.000. Zanimiv je pogled v gojišče, kjer kar mrgoli živalic in vse čivka. Manjša pitališča brojlerjev so še v Podčetrtku, Mokricah, Preboldu in Mariboru.

Zalog ima od leta 1958 tudi veliko hladilnico, kjer se lahko vskladišči do 250 vagonov sadja in zelenjave ter izpostavi vsem vrstam hlajenja do globokega zmrzovanja pri -40°C . Zaloška hladilnica je dvakrat tolikšna kot ona v Dekanih. Za njen ogled ni bilo več časa.

Ogled teh obratov in razgovor s strokovnjaki nam je pokazal velik pomen družbenih posestev. Načrtna mehanizirana in industrializirana proizvodnja nasičuje domači trg, rešuje mesta in industrijska središča, skrbi za vsakdanjo oskrbo in se močno uveljavlja pri izvozu blaga. Klavno govedo gre v Italijo in Zahodno Nemčijo, nekaj tudi v Švico, Francijo in Libijo. Plemensko govedo sivorjave in simentalke pasme izvažamo v Grčijo, meso in mesne izdelke v Italijo, Anglijo, Vzhodno Nemčijo in Češkoslovaško, bekone in mesne konzerve v Anglijo, slanino v Avstrijo, jajca in perutnino v Zahodno Nemčijo. Najpomembnejše je angleško tržišče, ki je pa zelo občutljivo. Proizvodnja tako naglo narašča, da se ni več bati pomanjkanja na domačem trgu, temveč se nasprotno kaže potreba, da dobimo obsežnejša tržišča v inozemstvu. Tradicionalni način kmetij-tijstva se je preživel, tudi zasebni kmetje dobivajo pri družbenih posestvih pobude za naprednejše in donosnejše kmetovanje.

France Planina

PORAST PREBIVALSTVA V LR SLOVENIJI V LETIH 1953—1961 PO OBČINAH

(PRVI REZULTATI POPISA)

O vzrokih za zelo različno gibanje našega prebivalstva po posameznih krajih in pokrajinah med štetjema 1953 in 1961 bomo geografi še mnogo pisali, ko bo na razpolago vse popisno gradivo na leto 1961. Kaže, da bomo spet pogrevali že staro ugotovitev: agrarni, posebno hribovski kraji nazadujejo, industrijski in urbanski centri pa naglo rastejo.

Statistični bilten štev. 203, ki ga izdaja Savezni zavod za statistiko FNRJ v Beogradu, prinaša prve rezultate popisa dne 31. marca 1961 po občinah. Iz njega sta v tabeli navedena dva podatka, število prebivalstva in indeks rasti (1953 = 100) občin LR Slovenije.

Okraj Celje	198.207	105,0
Celje	50.166	112,2
Laško	12.798	99,8
Mozirje	15.149	97,2
Slovenske Konjice	18.314	102,1
Šentjur pri Celju	16.999	94,6
Šmarje pri Jelšah	31.073	94,4
Šoštanj	22.528	126,9
Zalec	31.180	107,4
Okraj Gorica	109.331	100,0
Ajdovščina	21.390	97,1
Bovce	3.963	94,2
Dobrovo	6.323	98,0
Idrija	17.575	100,2
Kanal	7.469	97,6
Kobarid	5.963	92,3
Nova Gorica	33.108	106,8
Tolmin	13.540	96,6
Okraj Koper	108.217	104,5
Hrpelje	7.547	88,0
Ilirska Bistrica	13.777	92,2
Izola	9.327	120,3
Koper	29.067	113,0
Piran	11.390	121,4
Postojna	18.702	99,1
Sežana	18.407	100,6
Okraj Kranj	138.675	109,8
Bled	9.162	106,1
Bohinj	5.125	100,6
Jesenice	25.773	111,0
Kranj	47.456	114,1
Radovljica	12.401	116,8
Škofja Loka	17.593	101,5
Tržič	11.234	110,6
Železniki	6.298	100,9
Žiri	3.633	104,8
Okraj Ljubljana	402.580	117,7
Cerknica	10.872	98,1
Domžale	27.314	113,3
Grosuplje	22.415	101,4
Hrastnik	16.037	109,4
Kamnik	19.771	110,8
Kočevje	16.764	113,8
Litija	16.592	102,9
Ljubljana-Bežigrad	31.841	152,8
Ljubljana-Center	43.216	102,7
Ljubljana-Moste-Polje	32.198	118,8
Ljubljana-Siška	37.303	121,1
Ljubljana-Vič-Rudnik	52.226	109,2
Logatec	7.027	106,2
Loška dolina	5.442	98,4
Medvode	7.957	116,3
Ribnica	9.880	98,2
Trbovlje	17.994	108,3
Vrhnika	12.528	110,9

Zagorje ob Savi	15.203	108,2
Okraj Maribor	344.683	106,9
Dravograd	7.086	105,8
Lenart	17.139	94,4
Maribor-Center	67.811	110,7
Maribor-Tabor	42.068	113,9
Maribor-Tezno	42.552	115,1
Ormož	19.403	95,7
Ptuj	63.575	101,5
Radlje ob Dravi	17.598	104,3
Ravne na Koroškem	21.828	115,5
Slovenj Gradec	15.816	105,1
Slovenska Bistrica	29.807	104,5
Okraj Murska Sobota	127.160	95,8
Beltinci	15.079	95,0
Gornja Radgona	19.478	95,4
Lendava	20.759	93,3
Ljutomer	17.655	95,8
Murska Sobota	46.186	97,7
Petrovci-Šalovci	8.003	94,0
Okraj Novo mesto	155.515	96,5
Brežice	25.163	97,7
Crnomelj	16.817	94,0
Metlika	6.835	92,1
Novo mesto	44.584	99,1
Sevnica	18.644	96,8
Trebnje	17.158	92,7
Videm-Krško	26.314	96,1

LR Slovenija je štela 31. marca 1961 1.584.368 preb. (leta 1953 1.504.427 in leta 1948 1.439.800 preb.). V razdobju 1949—1953 je bil letni narast 8,9, med popisi 1953 in 1961 pa 6,6 na 1000 prebivalcev. Na 20.251 km² je leta 1961 živelo povprečno 78,2 preb. na km².

I. Gams

VZNIK ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV IN RAST ČLANSTVA

Organizacija združenih narodov je naslednica predvojnega odmrlega Društva narodov. Ustanovljena je bila 26. junija 1945 na konferenci v San Francisku, vendar se uradno smatra kot rojstni dan tega svetovnega parlamenta 24. oktober 1945, ko je večina držav ustanoviteljic ratificirala ustanovno listino OZN.

Ustanovitev OZN je rezultat vrste izjav in odlokov z mednarodnih konferenc med drugo svetovno vojno. Prvi znanilec današnje organizacije narodov je bil podpis londonske deklaracije 12. junija 1941, zatem atlantska listina, to je izjava, ki sta jo dala Roosevelt in Churchill 14. avgusta 1941, ter deklaracija Združenih narodov, ki jo je 1. januarja 1942 v Washingtonu podpisalo 26 držav. Tedaj se je tudi prvič uporabil izraz „Združeni narodi“. Sledila je konferenca v Moskvi 1. novembra 1943, ko so se že pokazali prvi jasni obrisi bodoče organizacije. Izjava s te konference je bila potrjena 1. decembra 1943 v Teheranu na sestanku med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom. Njihova deklaracija je poudarila potrebo ustanovitve mednarodne organizacije, osnovane na principih suverene enakopravnosti vseh miroljubnih držav za ohranitev miru in varnosti na svetu. V avgustu 1944 je bila v dvorcu Dum-

barton Oaks pri Washingtonu konferenca predstavnikov Kitajske, Sovjetske zveze, ZDA in Velike Britanije. Sestavljen je bil prvi načrt Organizacije združenih narodov, ki je pozneje služil kot osnova za izdelavo „ustavne listine“. Odločeno je bilo tudi, da se takoj po končani vojni skliče ustanovna konferenca v San Francisku. Na tej prvi povojni konferenci se je 26. VI. 1945 zbralo 51 držav ustanoviteljic. Navzočih je bilo vseh 22 držav ameriškega kontinenta, 14 evropskih, 9 azijskih, dočim so Afriko zastopale samo 4 države, Oceanijo pa dve.

Danes je zbor članic OZN domala podvojen. Stevilo evropskih držav se je povzpelo na 26 in prav toliko je afriških, azijskih pa 24, medtem ko zastopata Oceanijo še vedno le dve državi. V palači OZN na East Riverju v New Yorku so potemtakem danes akreditirani zastopniki devetindevetdesetih držav.

Razporejene po kontinentih z datumi sprejetja v članstvo, se vrstijo takole:

EVROPA

Albanija — 14. XII. 1955
 Avstrija — 14. XII. 1955
 Belgija — 1945
 Beloruska SSR — 1945
 Bolgarija — 14. XII. 1955
 ČSSR — 1945
 Danska — 1945
 Finska — 14. XII. 1955
 Francija — 1945
 Grčija — 1945
 Irska — 14. XII. 1955
 Islandija — 19. XI. 1946
 Italija — 14. XII. 1955
 Jugoslavija — 1945
 Luksenburg — 1945
 Madžarska — 14. XII. 1955
 Nizozemska — 1945
 Norveška — 1945
 Poljska — 1945
 Portugalska — 14. XII. 1955
 Romunija — 14. XII. 1955
 Sovjetska zveza — 1945
 Španija — 14. XII. 1955
 Švedska — 19. XI. 1946
 Ukrajinska SSR — 1945
 Velika Britanija — 1945

AZIJA

Afganistan — 19. XI. 1946
 Burma — 19. IV. 1948
 Cejlon — 14. XII. 1955
 Ciper — 20. IX. 1960
 Filipini — 1945
 Indija — 1945
 Indonezija — 28. IX. 1950
 Irak — 1945
 Iran — 1945
 Izrael — 11. V. 1949
 Japonska — 18. XII. 1956
 Jemen — 30. IX. 1947
 Jordanija — 14. XII. 1955
 Kambodža — 14. XII. 1955
 Kitajska (kuomintangška) — 1945